

ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το εθνικό πλαίσιο περιβαλλοντικών δράσεων, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 36 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 που διέπει την Κοινή Οργάνωση Αγοράς, αποτελεί ένα ακόμη εργαλείο για την επίτευξη των στόχων δράσης των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των Οπωροκηπευτικών. Περιλαμβάνει τους όρους επιλεξιμότητας καθώς και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των περιβαλλοντικών δράσεων οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν μέρος ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος. Το εθνικό πλαίσιο ενσωματώνεται στην εθνική στρατηγική για βιώσιμα επιχειρησιακά προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των Οπωροκηπευτικών.

Σύμφωνα με το προοίμιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, «στην παραγωγή και εμπορία οπωροκηπευτικών θα πρέπει να συνεκτιμώνται πλήρως οι περιβαλλοντικές πτυχές, όπως οι καλλιεργητικές πρακτικές, η διαχείριση των αποβλήτων και η διάθεση των προϊόντων που αποσύρονται από την αγορά, ιδίως όσον αφορά την προστασία της ποιότητας των υδάτων, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και τη συντήρηση της υπαίθρου». Για τους πιο πάνω λόγους οι περιβαλλοντικές δράσεις εντάχθηκαν στα επιχειρησιακά προγράμματα, με τη μορφή των ακόλουθων στόχων:

- περιβαλλοντικά μέτρα, ιδίως όσα αφορούν το νερό, και μέθοδοι παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της βιολογικής γεωργίας·
- την προώθηση και την παροχή τεχνικής βοήθειας για τη χρήση καλλιεργητικών πρακτικών και τεχνικών παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον·
- τη διαχείριση των υποπροϊόντων και των αποβλήτων, ιδίως για την προστασία της ποιότητας των υδάτων, του εδάφους και του τοπίου και τη διαφύλαξη ή την προώθηση της βιοποικιλότητας·

- τη συμβολή στη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Οι περιβαλλοντικές δράσεις, ως μέρος των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων χρηματοδοτούνται μόνο από τα Επιχειρησιακά Ταμεία. Το ταμείο λαμβάνει:

α) χρηματικές εισφορές από τα μέλη της οργάνωσης παραγωγών και/ή την ίδια την οργάνωση παραγωγών και

β) ενωσιακή χρηματοδοτική συνδρομή.

2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα βρίσκονται ανάμεσα στις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η γεωργία της Κύπρου. Τα βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα αφορούν την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση των υδάτινων πόρων, την υποβάθμιση του εδάφους, την απώλεια οικοτόπων άγριας πανίδας. Οι κύριες αιτίες των εν λόγω προβλημάτων εντοπίζονται στην κλιματική αλλαγή, στην εντατική καλλιέργεια της γης και στην έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης από τους παραγωγούς κυρίως μεγάλης ηλικίας.

Η σύγχρονη παραγωγή και εμπορία προϊόντων του πρωτογενούς τομέα χαρακτηρίζονται από ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό περιβάλλον. Οι κύριοι λόγοι που οδήγησαν στη διαμόρφωση αυτών των συνθηκών εντοπίζονται στη συνεχή πίεση για μείωση του κόστους παραγωγής λόγω της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς και των προτιμησιακών συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες.

Όσον αφορά τα κυπριακά δεδομένα, η γεωργία αποτελεί το μεγαλύτερο καταναλωτή ύδατος με 91,5 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως (70% της συνολικής κατανάλωσης), το κόστος παραγωγής αυξάνεται λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κυπριακής γεωργίας που δεν είναι άλλα από τους περιορισμένους υδάτινους πόρους, τον πολυτεμαχισμό του κλήρου και το υψηλό κόστος εργασίας. Όλα τα παραπάνω οδήγησαν τους Κύπριους

παραγωγούς σε γεωργικές πρακτικές υψηλών εισροών με σκοπό την εντατικοποίηση των καλλιεργειών έτσι ώστε να μπορέσουν να επιβιώσουν υπό τις υπάρχουσες συνθήκες.

Οι Κυπριακές αρχές έχουν εντοπίσει τα παραπάνω προβλήματα και εδώ και χρόνια ξεκίνησαν προσπάθειες για την επίλυσή τους. Προς αυτό το σκοπό το Τμήμα Γεωργίας αξιοποιεί τα μέσα που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάμεσα σ' αυτά είναι και τα εργαλεία που προσφέρει η Κοινή Οργάνωση Αγοράς και συγκεκριμένα οι περιβαλλοντικές δράσεις που υλοποιούνται στα πλαίσια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των Οπωροκηπευτικών .

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα στα οποία στοχεύει το εθνικό πλαίσιο περιβαλλοντικών δράσεων είναι τα ακόλουθα:

Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Ως αποτέλεσμα των κλιματολογικών συνθηκών της Ανατολικής Μεσογείου, με τα μεγάλης διάρκειας ζεστά καλοκαίρια και τις χαμηλές ετήσιες βροχοπτώσεις, η έλλειψη νερού για την Κύπρο είναι μια πραγματικότητα που επιδεινώνεται. Οι αυξημένες επιπτώσεις της σοβαρής ξηρασίας, σε συνδυασμό με την αύξηση των θερμοκρασιών, είχαν ως αποτέλεσμα τον ανεπαρκή εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων.

Σύμφωνα με μια μακρά σειρά παρατηρήσεων η μέση ετήσια βροχόπτωση, περιλαμβανόμενης και της χιονόπτωσης, ήταν 503 χιλιοστόμετρα, ενώ από το 2000 μέχρι σήμερα έχει μειωθεί στα 463 χιλιοστόμετρα. Επιπλέον, η βροχόπτωση είναι γεωγραφικά ανομοιόμορφα κατανομημένη ενώ υπάρχει και μεγάλη διαχρονική διακύμανση της βροχόπτωσης με συχνές συνεχείς ανομβρίες. Εκτός από τις μειωμένες βροχοπτώσεις τα υδατικά αποθέματα μειώνονται ραγδαία λόγω και των μεγάλων αναγκών για άρδευση των καλλιεργειών.

Εκτός από την ποσοτική υποβάθμιση, τα υδατικά αποθέματα έχουν επηρεαστεί και ποιοτικά λόγω της εντατικής άσκησης της γεωργίας και της ρύπανσης των υδάτων από τα αστικά λύματα αλλά και από τα βιομηχανικά και

γεωργικά απόβλητα. Η υπεράντληση ύδατος από τους υδροφορείς για σκοπούς άρδευσης είχε ως αποτέλεσμα σε κάποιες περιοχές να έχει εισχωρήσει θαλάσσιο νερό στον υδροφορέα. Επιπλέον, η αύξηση στην χρήση χημικών λιπασμάτων και αγροχημικών πέραν των πραγματικών αναγκών της καλλιέργειας, ως απόρροια της προσπάθειας των γεωργών για αύξηση στην φυτική παραγωγή, αποτελεί ακόμη ένα επιβαρυντικό παράγοντα για το περιβάλλον.

Στην Κύπρο το πρόβλημα της υδατικής ανεπάρκειας διαγνώστηκε έγκαιρα από τις αρμόδιες αρχές. Για το σκοπό αυτό έχουν δημιουργηθεί μονάδες αφαλάτωσης οι οποίες ενεργοποιούνται σε περιόδους ανομβρίας έτσι ώστε το φρέσκο διαθέσιμο νερό να παρέχεται για σκοπούς άρδευσης και οι ανάγκες ύδρευσης να καλύπτονται ως επί το πλείστον από το νερό των μονάδων.

Η κυβερνητική υδατική πολιτική εστιάζεται στη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση και άλλων μη συμβατικών πηγών νερού όπως είναι το ανακυκλωμένο νερό, η χρήση του οποίου αποδεδειγμένα ίσως ποσότητες καλής ποιότητας νερού. Το ανακυκλωμένο νερό, που προέρχεται από την επεξεργασία των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων, χρησιμοποιείται για άρδευση υφιστάμενων γεωργικών καλλιεργειών και για εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων. Η πλήρης αξιοποίηση των λυμάτων είναι μια μακροχρόνια και δαπανηρή διαδικασία η επιτυχία της οποίας όμως αναμένεται να μειώσει την ανάγκη διάθεσης νερού για σκοπούς ύδρευσης από άλλες πηγές.

Παράλληλα προωθείται η εφαρμογή συστημάτων άρδευσης σε όλες τις καλλιέργειες και συγκεκριμένα συστημάτων που εξασφαλίζουν εξοικονόμηση ύδατος.

Επιπλέον, το Τμήμα Γεωργίας της Κύπρου εφαρμόζει Σχέδιο Δράσης για τις ευαίσθητες από τη νιτρορύπανση περιοχές, το οποίο αποσκοπεί κατά κύριο λόγο στον περιορισμό της νιτρορύπανσης η οποία προκαλείται από τις διάφορες γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες. Για το σκοπό αυτό έχουν καθοριστεί οι ευαίσθητες από νιτρορύπανση περιοχές, εντός των οποίων τα

υπόγεια νερά έχουν μολυνθεί ή ενδέχεται να υποστούν μόλυνση η οποία προέρχεται από διάφορες γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες.

Τέλος, μέσα στα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης εντάσσονται δράσεις που ως σκοπό τους έχουν την ορθότερη διαχείριση των διαθέσιμων ποσοτήτων νερού, αποσκοπώντας στη μείωση των επιπτώσεων στο ισοζύγιο νερού αλλά και στη βελτίωση της κατάστασης των υδάτων.

Υποβάθμιση της ποιότητας του εδάφους

Κύρια προβλήματα που οδηγούν στην υποβάθμιση του εδάφους είναι η διάβρωση, η μόλυνση, η αλατότητα καθώς και η αποψίλωση των φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων και αλλαγή στη χρήση γης.

Όσον αφορά τη διάβρωση, το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές. Οι κύριοι λόγοι που εντείνουν το πρόβλημα είναι η σύσταση του εδάφους, οι έντονες εκτός εποχής βροχοπτώσεις, οι μεγάλες κλίσεις, οι άνεμοι, οι πυρκαγιές, η εγκατάλειψη της καλλιεργήσιμης γης και σε μικρότερο βαθμό η υπερβόσκηση ή/και το είδος των φυτών που καλλιεργούνται.

Μια από τις πιο σοβαρές αιτίες εδαφικής ρύπανσης αποτελεί η αυξημένη χρήση αγροχημικών, ειδικότερα όταν η εφαρμογή τους δεν πραγματοποιείται με ορθολογικό τρόπο. Η εισχώρηση ρύπων στο έδαφος έχει πολλαπλές επιπτώσεις αποτελώντας μία από τις κυριότερες απειλές για το περιβάλλον με σημαντικότερες επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και τη ρύπανση των υδάτων, την υποβάθμιση ευαίσθητων οικοσυστημάτων και την αλλοίωση των φυσικών πόρων.

Αναφορικά με την αλατότητα, το νερό που χρησιμοποιείται για πότισμα θεωρείται η μεγαλύτερη πηγή αλάτων μέσα στο έδαφος. Άλλες πηγές αλάτων του εδάφους είναι η προσθήκη λιπασμάτων και εδαφοβελτιωτικών.

Τέλος, η αλλαγή στη χρήση γεωργικής γης λόγω της αστικής και τουριστικής ανάπτυξης και η μετατροπή της σε οικιστικές περιοχές, είναι ένα

φαινόμενο πολύ συχνό για τα κυπριακά δεδομένα. Ως αποτέλεσμα, πολύτιμη γεωργική γη χάνεται.

Για την αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων οι Κύπρος έχει ήδη εντάξει σχετικά Μέτρα στα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης. Η βελτίωση στη διαχείριση των εδαφών προωθείται με τη χρήση εκτατικότερων καλλιεργητικών μεθόδων. Τέτοια είναι

- η αντιμετώπιση των ζιζανίων με μηχανική κατεργασία και ενσωμάτωσή τους στο έδαφος. Η μείωση εφαρμογής φυτοπροστατευτικών σκευασμάτων βελτιώνει την οργανική και χημική σύσταση του εδάφους ενώ ταυτόχρονα μειώνει και τις ανάγκες λίπανσης και άρδευσης. Το μέτρο εφαρμόζεται στις καλλιέργειες ελιάς, φυλλοβόλων, εσπεριδοειδών, αμπέλου και καλλιεργειών παραδοσιακού τοπίου (αμύγδαλα, χαρούπια, φουντούκια και αγριοτριανταφυλλιές)
- η εφαρμογή του τριετούς συστήματος αμειψισποράς το οποίο συμβάλλει στην καλύτερη απόδοση της καλλιέργειας με ταυτόχρονη μείωση σε φυτοπροστατευτικά σκευάσματα και απαιτήσεις λίπανσης. Ταυτόχρονα, έχει σημαντική συμβολή στην πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους από έντονες βροχοπτώσεις. Το μέτρο εφαρμόζεται στις καλλιέργειες πατάτας και σιτηρών.
- Η συντήρηση και διατήρηση των ξερολιθιών, ως ένα ακόμη Μέτρο, συμβάλει σημαντικά στην αποστράγγιση των εδαφών και αποφυγή της διάβρωσης αλλά και στον περιορισμό των λιπασμάτων.
- Επιπρόσθετα, η αθρόα συμμετοχή των μπανανοπαραγωγών στο Μέτρο που αφορά τη διατήρηση περιβαλλοντικά φιλικών γεωργικών πρακτικών στην καλλιέργεια της μπανάνας, συμβάλλει στη συγκράτηση της έντονης οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στην μοναδική περιοχή της Κύπρου όπου καλλιεργούνται μπανάνες και η οποία επηρεάζει αρνητικά τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον γενικότερα.

Βιοποικιλότητα

Ο νησιωτικός χαρακτήρας, το ποικιλόμορφο γεωμορφολογικό ανάγλυφο της Κύπρου και οι έντονες διακυμάνσεις στη θερμοκρασία και τη βροχόπτωση από περιοχή σε περιοχή, είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πλήθους διαφορετικών ενδιαιτημάτων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη γεωγραφική θέση της Κύπρου στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, που την καθιστά μεταναστευτικό κέντρο, είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση μιας πλούσιας βιοποικιλότητας. Επιπλέον, ο μικροτεμαχισμός, ο οποίος χαρακτηρίζει την κυπριακή γεωργία, συμβάλλει στη βιοποικιλότητα του νησιού.

Η σημασία της βιοποικιλότητας για τη σταθερότητα και λειτουργία ενός οικοσυστήματος είναι προφανής. Τα κυριότερα αίτια της απώλειας της βιοποικιλότητας και των αλλαγών στις λειτουργίες των οικοσυστημάτων είναι:

- η αλλαγή της χρήσης γης,
- η μη αειφόρος άσκηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, ειδικότερα όσον αφορά τις αρδεύσιμες καλλιέργειες,
- η ρύπανση του εδάφους, του αέρα και του νερού από βιομηχανικές, οικιακές και γεωργικές δραστηριότητες,
- η εισβολή χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (φυτών και ζώων),
- η κακή αξιοποίηση των υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων και
- η κλιματική αλλαγή των τελευταίων ετών (υψηλότερες θερμοκρασίες, μείωση της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης).

Η αποκατάσταση και διατήρηση της δομής και λειτουργικότητας των οικοσυστημάτων και κατ'επέκταση η προστασία της βιοποικιλότητας αποτελεί πρωταρχικό στόχο μέτρων των Π.Α.Α. της Κύπρου. Τα κυριότερα από αυτά τα μέτρα είναι Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα και οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα.

Στο πλαίσιο του 2ου Σχεδίου Διαχείρισης της Λεκάνης Απορροής Ποταμών της Κύπρου και εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ), του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, έχει ενσωματωθεί δράση για απομάκρυνση

των ξενικών/εισβλητικών φυτικών ειδών (ευκάλυπτος και ακακία) για βελτίωση σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών των οικοσυστημάτων.

Το Μέτρο στήριξης της βιολογικής γεωργίας, ως Γεωργοπεριβαλλοντικό και κλιματικό μέτρο, συμβάλλει στην διατήρηση της ποιότητας των υδάτων, την αποτροπή υποβάθμισης του εδάφους, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας καθώς και τον περιορισμό των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (NO₂, CH₄) και εκπομπών CO₂.

Στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Ευρωπαϊκή Ευρωπαϊκής Σημασίας και Ζώνες Ειδικής Προστασίας, εμπίπτουν και γεωργικά συστήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλή βιοποικιλότητα λόγω της μωσαϊκότητας που παρουσιάζουν στους τύπους καλλιεργειών και των πρακτικών που ακολουθούνται από τα παλιά χρόνια. Το Δίκτυο Natura 2000 περιλαμβάνει 40 περιοχές οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς επίσης και 30 περιοχές οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για τη διατήρηση και προστασία των άγριων πτηνών.

Κλιματική αλλαγή

Καθώς η μέση θερμοκρασία σε ολόκληρο τον πλανήτη σημειώνει άνοδο, η εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων όπως οι ξηρασίες, πλημμύρες, καύσωνες θα συμβαίνουν πιο συχνά. Το κλίμα της γης αλλάζει με ρυθμό ταχύτερο από αυτόν που προβλεπόταν, εξαιτίας των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται κυρίως από την παραγωγή και χρήση ενέργειας. Όσον αφορά τη γεωργία, το κόστος παραγωγής ενέργειας αλλά και η κατανάλωση ενέργειας στη γεωργία και στη μεταποίηση τροφίμων αυξάνεται με πολύ ψηλούς ρυθμούς την τελευταία δεκαετία (81,5 ktoe στην Κύπρο έναντι 66, 8 ktoe στην ΕΕ-27).

Οι αρνητικές επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών δε θα είναι ίδιες σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη. Η Μεσόγειος και πιο συγκεκριμένα, η Κύπρος ως μεσογειακό νησιωτικό κράτος, θεωρείται ότι έχει μεγαλύτερη

ευπάθεια στις κλιματικές αλλαγές και ειδικά σε ζητήματα νερού, διάβρωσης ακτών κλπ.

Η Συμφωνία που επιτεύχθηκε στο Παρίσι το 2015 κατά την 21η Σύνοδο των Μερών της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC – COP21) αποτελεί το αποκορύφωμα μιας σειράς προσπαθειών από την παγκόσμια κοινότητα για ουσιαστική αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη Μέλη της υπέβαλαν τις εθνικά καθορισμένες προθέσεις συνεισφοράς τους με δεσμευτικό στόχο μείωσης τουλάχιστον κατά 40 % των εγχώριων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990.

Ο στόχος μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που αναμένεται να καθοριστεί για την Κύπρο θα είναι μεταξύ 20 – 25 % από τα επίπεδα του 2005.

Ο κύριος σκοπός του Εθνικού Πλαισίου Περιβαλλοντικών Δράσεων είναι να περιγράψουν τα μέτρα για τη διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος (γενικός στόχος), σύμφωνα με τις βασικές ανάγκες και τις προτεραιότητες για την Κύπρο.

Οι ειδικοί στόχοι του Εθνικού Πλαισίου Περιβαλλοντικών Δράσεων είναι οι ακόλουθοι:

- η προστασία του εδάφους,
- η προστασία και διατήρηση της ποιότητας του νερού,
- η αειφόρος χρήση των υδάτινων πόρων,
- η προστασία και διατήρηση των ενδιαιτημάτων και της βιοποικιλότητας,
- η προστασία και διατήρηση του τοπίου,
- η συμβολή στην άμβλυνση των κλιματικών μεταβολών,
- η μείωση ή / και η βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων.

3. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των Οπωροκηπευτικών πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο περιβαλλοντικές δράσεις ενώ επίσης, το 10 % τουλάχιστον των συνολικών δαπανών ενός επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να καλύπτει περιβαλλοντικές δράσεις.

Επιπλέον, οι περιβαλλοντικές δράσεις που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος θα πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις ώστε να είναι επιλέξιμες για εφαρμογή:

- να πληρούνται οι απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ειδικά οι δράσεις αυτές θα πρέπει να είναι πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται από τη «γραμμή βάσης», η οποία περιλαμβάνει:
 - τα σχετικά υποχρεωτικά πρότυπα που καθορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο I του τίτλου VI του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013,
 - τα σχετικά κριτήρια και τις ελάχιστες δραστηριότητες που καθορίζονται στα σημεία (γ) (ii) και (γ) (iii) του άρθρου 4 παρ. 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1307/2013,
 - και τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων,
- να είναι σύμφωνες με τα προβλεπόμενα στο Εθνικό Πλαίσιο,
- όταν τουλάχιστον το 80 % των παραγωγών που είναι μέλη οργάνωσης παραγωγών υπόκειται σε μία ή περισσότερες ταυτόσημες γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, καθεμία από τις δεσμεύσεις αυτές θεωρείται περιβαλλοντική δράση
- να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, ιδίως εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 3, και συγκεκριμένα να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση ενός εδαφικά και

περιβαλλοντικά πιο ισορροπημένου, φιλικού στο περιβάλλον, ανθεκτικού στην αλλαγή του κλίματος, ανταγωνιστικού και καινοτόμου γεωργικού τομέα στην Ένωση,

- επενδύσεις που αυξάνουν την πίεση που ασκείται στο περιβάλλον επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος από τις εν λόγω πιέσεις.

- διάφορες περιβαλλοντικές δράσεις μπορούν να συνδυαστούν, υπό τον όρο ότι είναι συμπληρωματικές και συμβατές. Σε περίπτωση συνδυασμού περιβαλλοντικών δράσεων, διαφορετικών από τις επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού, το επίπεδο της στήριξης λαμβάνει υπόψη το συγκεκριμένο διαφυγόν εισόδημα και τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από τον συνδυασμό αυτό·

- οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται για τον περιορισμό της χρήσης λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων ή άλλων εισροών γίνονται αποδεκτές μόνον εφόσον οι εν λόγω περιορισμοί μπορούν να αξιολογηθούν κατά τρόπο που να παρέχει εγγυήσεις ως προς την τήρηση των εν λόγω δεσμεύσεων·

- Οι επωφελείς για το περιβάλλον επενδύσεις στις εγκαταστάσεις οργανώσεων παραγωγών ή στις εγκαταστάσεις των παραγωγών-μελών είναι επιλέξιμες για υποστήριξη εφόσον:

α) συμβάλλουν στη μείωση της τρέχουσας χρήσης εισροών παραγωγής, των εκπομπών ρύπων ή αποβλήτων από τη διαδικασία παραγωγής· ή

β) καθιστούν δυνατή την αντικατάσταση της χρήσης ορυκτών ενεργειακών πόρων με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· ή

γ) συμβάλλουν στη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων που σχετίζονται με τη χρήση συγκεκριμένων εισροών παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων φυτοπροστασίας ή λιπασμάτων· ή

δ) συμβάλλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος· ή

ε) συνδέονται με μη παραγωγικές επενδύσεις που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων γεωργοπεριβαλλοντικής και κλιματικής δέσμευσης, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω στόχοι αφορούν την προστασία των ενδιαιτημάτων και της βιοποικιλότητας.

Οι επενδύσεις που είναι ιδιαίτερα επωφελείς για το περιβάλλον, και στις οποίες γίνεται αναφορά πιο πάνω, είναι πλήρως επιλέξιμες για στήριξη.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των περιβαλλοντικών δράσεων, ισχύουν τα παρακάτω:

1. Η στήριξη των περιβαλλοντικών δράσεων καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος που συνεπάγεται η δράση.
2. Η στήριξη για περιβαλλοντικές δράσεις που είναι πανομοιότυπες με γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές δεσμεύσεις όπως αναφέρεται στα άρθρα 28 και 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 αντίστοιχα, περιορίζεται στα μέγιστα ποσά που προβλέπονται στο παράρτημα II του εν λόγω κανονισμού για τις γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικές ενισχύσεις. Τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται σε περιβαλλοντικές δράσεις οι οποίες δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με συγκεκριμένο αγροτεμάχιο.

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Οι περιβαλλοντικές δράσεις που είναι πανομοιότυπες με γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις ή δεσμεύσεις για τη βιολογική γεωργία και λαμβάνουν ενίσχυση στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης έχουν την ίδια διάρκεια με τις εν λόγω δεσμεύσεις. Στις περιπτώσεις στις οποίες η διάρκεια της δράσης υπερβαίνει τη διάρκεια του αρχικού επιχειρησιακού προγράμματος, η δράση συνεχίζεται σε επόμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με το άρθρο 3.1, δεύτερη παράγραφος, του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2017/892, η Αρμόδια Αρχή δύναται να επιτρέψει συντομότερη διάρκεια για τις περιβαλλοντικές δράσεις ή ακόμη και τη διακοπή τους σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και ιδίως λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης κατά το προτελευταίο έτος εφαρμογής

του επιχειρησιακού προγράμματος στην οποία γίνεται αναφορά στο άρθρο 57 παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2017/891.

Ανάλογα με την περίπτωση στο μέλλον, η απαίτηση αυτή θα ισχύει και για άλλες νέες περιβαλλοντικές δράσεις που θα περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πλαίσιο.

5. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για σκοπούς αποκλεισμού της πιθανότητας επικάλυψης των περιβαλλοντικών δράσεων που περιλαμβάνονται στο παρόν Πλαίσιο με Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Κύπρου, τα Αγροπεριβαλλοντικά Μέτρα, όσον αφορά πρακτικές που εφαρμόζονται σε συγκεκριμένες καλλιέργειες, δεν είναι επιλέξιμα στο Περιβαλλοντικό Πλαίσιο έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι κάθε δικαιούχος μπορεί να λάβει στήριξη για μια δεδομένη δράση από μόνο ένα καθεστώς. Για παράδειγμα, η βιολογική γεωργία η οποία εφαρμόζεται μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης για όλες τις καλλιέργειες, δεν μπορεί να είναι επιλέξιμη μέσω του Περιβαλλοντικού πλαισίου.

ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Τα παρακάτω είδη περιβαλλοντικών δράσεων είναι δυνατό να θεωρηθούν επιλέξιμα για εφαρμογή στα πλαίσια ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος:

- α) δράσεις που είναι πανομοιότυπες με γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις ή δεσμεύσεις για τη βιολογική γεωργία στις οποίες γίνεται αναφορά στα άρθρα 28 και 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, αντιστοίχως, και οι οποίες προβλέπονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Κύπρου·
- β) επενδύσεις επωφελείς για το περιβάλλον·

γ) άλλες επωφελείς για το περιβάλλον δράσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν αφορούν άμεσα ή έμμεσα συγκεκριμένο αγροτεμάχιο αλλά σχετίζονται με τον τομέα των οπωροκηπευτικών, εφόσον συμβάλλουν στην προστασία του εδάφους, στην εξοικονόμηση υδάτων ή ενέργειας, στη βελτίωση ή τη διατήρηση της ποιότητας των υδάτων, στην προστασία των ενδαιτημάτων ή της βιοποικιλότητας, στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στη μείωση ή τη βελτιωμένη διαχείριση των αποβλήτων.

ΜΕΤΡΟ 1. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΥ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΔΡΑΣΗ 1.1 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Η εφαρμογή συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής στοχεύει στη μείωση των εισροών στη γεωργική εκμετάλλευση και την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, ενώ όλες οι καλλιεργητικές πρακτικές εκτελούνται υπό την εποπτεία εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού και καταγράφονται από τους παραγωγούς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την προστασία του περιβάλλοντος, των εργαζομένων στην εκμετάλλευση και των καταναλωτών. Τα συστήματα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής περιλαμβάνουν την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και στοχεύουν στη μείωση της χρήσης φυτοπροστατευτικών ουσιών.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Οι παραγωγοί μέλη των Οργανώσεων Παραγωγών εφαρμόζουν τις βασικές αρχές και πρόνοιες εθνικών ή ιδιωτικών πλήρως καθορισμένων προτύπων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής (π.χ. GlobalGap).
2. Οι παραγωγοί μέλη των Οργανώσεων Παραγωγών που εφαρμόζουν πλήρως καθορισμένα πρότυπα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής πρέπει να τυγχάνουν πιστοποίησης από ανεξάρτητο αναγνωρισμένο Φορέα Πιστοποίησης.

3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες παραγωγής) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν το σύστημα της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής.

4. Εξαιρούνται τα εσπεριδοειδή από τη συγκεκριμένη δράση.

Η διάρκεια εφαρμογής αυτής της δράσης είναι 5 έτη.

Η δράση αυτή μπορεί να συνδέεται άμεσα με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών. Το ύψος της ενίσχυσης θα καθοριστεί λαμβάνοντας υπόψη το επιπρόσθετο κόστος από την εφαρμογή της δράσης καθώς και το διαφυγόν εισόδημα του παραγωγού που σχετίζεται με τη μετάβαση από την εφαρμογή συνήθων πρακτικών συμβατικής παραγωγής (οι οποίες συμμορφώνονται με τις βασικές καλλιεργητικές φροντίδες και τις ορθές γεωργικές πρακτικές) στην εφαρμογή του συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής. Ο υπολογισμός του πρόσθετου κόστους λαμβάνει υπόψη τυχόν εξοικονομήσεις που απορρέουν από την εφαρμογή των συστημάτων όπως για παράδειγμα η μειωμένη χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών, λιπασμάτων και νερού καθώς επίσης και τυχόν υψηλότερες τιμές πώλησης των προϊόντων.

ΜΕΤΡΟ 2. ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΙΣΡΟΩΝ ΣΤΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΙΣ

ΔΡΑΣΗ 2.1 ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΛΙΠΑΝΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Το έδαφος αποτελεί την πηγή των θρεπτικών στοιχείων τα οποία είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση του βιολογικού κύκλου των φυτικών οργανισμών. Η χρήση χημικών ή και οργανικών λιπασμάτων αποσκοπεί στη συμπλήρωση των ελλειπόντων από το έδαφος θρεπτικών στοιχείων κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου. Παρόλα αυτά όμως η χρήση τους εγκυμονεί κινδύνους ρύπανσης των υπογείων υδάτων και του εδάφους. Ο σκοπός της δράσης αυτής είναι ο ακριβής προσδιορισμός των θρεπτικών αναγκών των καλλιεργειών και η χρήση των απόλυτα απαραίτητων ποσοτήτων χημικών ή και οργανικών λιπασμάτων που απαιτεί η καλλιέργεια. Η αξιολόγηση της περιεκτικότητας του εδάφους σε θρεπτικά στοιχεία, σε συνδυασμό με τη φυλλοδιαγνωστική μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αειφορική διαχείριση της θρέψης τόσο των λαχανικών όσο και των δενδρωδών καλλιεργειών. Η εφαρμογή προγράμματος λίπανσης που βασίζεται, σε αποτελέσματα χημικών αναλύσεων φύλλων και εδάφους, εμπίπτει σε μια ευρύτερη στρατηγική αντιμετώπισης περιβαλλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται με την υποβάθμιση των εδαφών και τη ρύπανση των νερών.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Η Οργάνωση Παραγωγών καταρτίζει, σε συνεργασία με επιστημονικό προσωπικό, πρόγραμμα δειγματοληψιών εδάφους ή φύλλων ανάλογα με την καλλιέργεια και τηρεί σχετικό αρχείο.
2. Πραγματοποίηση αναλύσεων εδάφους ή φύλλων τουλάχιστον για N, P και K τα αποτελέσματα των οποίων θα χρησιμοποιούνται για την ετοιμασία του προγράμματος λίπανσης των καλλιεργειών.
3. Πρέπει να καθορίζεται σχετικό πρόγραμμα λίπανσης από επιστημονικό προσωπικό, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των χημικών αναλύσεων και τη θρεπτική κατάσταση των φυτών το οποίο και θα εφαρμόζεται από τους παραγωγούς μέλη της Οργάνωσης Παραγωγών.
4. Η Οργάνωση Παραγωγών διατηρεί σχετικό αρχείο με τις αναλύσεις και αντίγραφο της σύστασης λίπανσης που εκδίδεται από επιστημονικό προσωπικό.

5. Οι παραγωγοί μέλη διατηρούν και ενημερώνουν σχετικό ημερολόγιο ή αρχείο για τη λίπανση των καλλιεργειών τους ενώ διατηρούν τα πρωτότυπα των αναλύσεων.

6. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες λιπασμάτων που εφαρμόστηκαν) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Η διάρκεια εφαρμογής αυτής της δράσης είναι 5 έτη.

Οι ειδικές δεσμεύσεις 1 και 3 μπορεί να εφαρμόζονται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2).

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος των εδαφολογικών αναλύσεων και της φυλλοδιαγνωστικής με προσκόμιση τιμολογίων.

ΔΡΑΣΗ 2.2 ΧΡΗΣΗ ΒΙΟΔΙΑΣΠΩΜΕΝΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΕΔΑΦΟΚΑΛΥΨΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Τα ζιζάνια αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες μείωσης της απόδοσης των καλλιεργειών και για το λόγο αυτό οι παραγωγοί συνηθίζουν τη χρήση ζιζανιοκτόνων για την αντιμετώπισή τους. Η συνεχής χρήση ζιζανιοκτόνων δημιουργεί προβλήματα ρύπανσης των εδαφών και δυνητικής ρύπανσης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων, έκφρασης ανθεκτικότητας στα ζιζάνια, μείωση της μικροβιακής δραστηριότητας στο έδαφος και έμμεσης υποβάθμισης της γονιμότητας του εδάφους. Ως εκ τούτου η χρήση εναλλακτικών μεθόδων αντιμετώπισης των ζιζανίων στη συμβατική γεωργία έχει σημαντική θετική επίπτωση στο περιβάλλον.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εφαρμογή στις καλλιέργειες βιοδιασπώμενου πλαστικού εδαφοκάλυψης. Η εφαρμογή να γίνεται γραμμικά και σε καλλιέργειες στις οποίες η εφαρμογή τους είναι πρακτικά εφαρμόσιμη.

2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες βιοδιασπώμενου πλαστικού) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

3. Οι δεσμεύσεις που λαμβάνονται εκ μέρους της Οργάνωσης Παραγωγών και των μελών της που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση είναι αυτές που είναι πέρα από τις υποχρεωτικές απαιτήσεις σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

1. Το πρόσθετο κόστος της χρήσης των βιοδιασπώμενων πλαστικών σε σχέση με την κάλυψη του εδάφους με συμβατικό πλαστικό κάλυψης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ τους και το πραγματικό πρόσθετο κόστος που προκύπτει από την εφαρμογή της δράσης. Ως εκ τούτου, η μείωση του κόστους, που προκύπτει από τη συλλογή του πλαστικού κάλυψης του εδάφους λαμβάνεται υπόψη κατά τους υπολογισμούς του ύψους ενίσχυσης.

2. Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 2.3 ΗΛΙΟΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ

Αιτιολόγηση δράσης

Η χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών για την αντιμετώπιση εχθρών και ασθενειών στο έδαφος δημιουργεί προβλήματα ρύπανσης τόσο του εδάφους όσο και των υπόγειων και επιφανειακών νερών. Η χρήση της ηλιαπολύμανσης

ως εναλλακτικής μεθόδου έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης των φυτοπροστατευτικών ουσιών και την επαρκή αντιμετώπιση ή επίσχεση των παθογόνων εδάφους με θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η χρήση πλαστικού εδαφοκάλυψης με στρώσεις βελτιώνει την αποδοτικότητα της μεθόδου μειώνοντας πρόσθετες δαπάνες για την αντιμετώπιση των παθογόνων εδάφους αργότερα.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εφαρμογή ηλιαπολύμανσης από μόνη της για την αντιμετώπιση των παθογόνων εδάφους.
2. Χρήση πλαστικού με στρώσεις με πολυαμίδιο για την εφαρμογή της μεθόδου.
3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες πλαστικού με στρώσεις με πολυαμίδιο) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.
4. Οι δεσμεύσεις που λαμβάνονται εκ μέρους της Οργάνωσης Παραγωγών και των μελών της που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση είναι αυτές που είναι πέρα από τις υποχρεωτικές απαιτήσεις σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 2.4 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΧΘΡΩΝ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Η έγκαιρη εφαρμογή των φυτοπροστατευτικών ουσιών αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ορθής καταπολέμησης των εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών. Μια ακατάλληλη επέμβαση, σε λάθος χρόνο δημιουργεί σωρεία προβλημάτων όπως η ανεπαρκής καταπολέμηση και μείωση του πληθυσμού ωφέλιμων εντόμων και μικροοργανισμών, ενώ επιβαρύνεται το περιβάλλον.

Επιπλέον ο έλεγχος των περιβαλλοντικών συνθηκών είναι καίριας σημασίας για την πρόβλεψη της παρουσίας και εξέλιξης διαφόρων εχθρών και ασθενειών τα οποία προσβάλλουν τα οπωροκηπευτικά τόσο κατά τη διάρκεια της παραγωγής όσο και μετασυλλεκτικά.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών σε αντιπροσωπευτικά σημεία περιοχών που υπάρχουν αγροτεμάχια των παραγωγών μελών της Οργάνωσης Παραγωγών.
2. Εγκατάσταση και παρακολούθηση παγίδων παρακολούθησης εχθρών.
3. Τήρηση αρχείου παρακολούθησης εχθρών.
4. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης.
5. Εγκατάσταση μοντέλων πρόβλεψης κινδύνου προσβολής των καλλιεργειών από εχθρούς και ασθένειες που θα καθοριστούν από την Οργάνωση Παραγωγών.
6. Δημιουργία συστήματος ταχείας και έγκαιρης προειδοποίησης των παραγωγών μελών για λήψη μέτρων αντιμετώπισης των κινδύνων.
7. Διαχείριση των εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Επιλέξιμες για ενίσχυση δαπάνες αφορούν το κόστος αγοράς και εγκατάστασης των παρακάτω συστημάτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών κατόπιν προσκόμισης παραστατικών αγοράς:

1. Θερμόμετρα μεγίστου – ελαχίστου
2. Ανεμόμετρα
3. Όργανα μέτρησης σχετικής υγρασίας αέρα
4. Μετρητές έντασης ηλιακής ακτινοβολίας
5. Λογισμικό καταχώρησης των μετρήσεων περιβαλλοντικών παραμέτρων
6. Λογισμικό πρόβλεψης κινδύνου προσβολής από εχθρούς και ασθένειες
7. Ηλεκτρονικοί υπολογιστές – δικτύωση για τη συγκέντρωση και αξιολόγηση των παραμέτρων που απαιτούνται για την εφαρμογή της Δράσης.

ΔΡΑΣΗ 2.5 ΧΡΗΣΗ ΕΝΤΟΜΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Η χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών για την αντιμετώπιση εχθρών δημιουργεί προβλήματα σημειακής και μη σημειακής ρύπανσης του εδάφους των υπόγειων και επιφανειακών νερών. Επιπλέον αυξάνεται η έκθεση του χρήστη και των εργαζομένων σε χημικές ουσίες. Η χρήση εντομοπροστατευτικών δικτύων ως εναλλακτικής μεθόδου αντιμετώπισης των εχθρών των καλλιεργειών έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης των φυτοπροστατευτικών ουσιών με θετικές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ασφάλεια του χρήστη.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εφαρμογή εντομοπροστατευτικών δικτύων ως μέσω προστασίας υπαίθριων και θερμοκηπιακών καλλιεργειών.

2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες εντομοπροστατευτικών δικτύων) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

1. Το κόστος αγοράς των εντομοπροστατευτικών δικτύων με προσκόμιση τιμολογίων.

2. Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 2.6 ΧΡΗΣΗ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΕΝΩΝ ΣΠΟΡΟΦΥΤΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Τα παθογόνα εδάφους αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες μείωσης της γεωργικής παραγωγής καθώς και της υποβάθμισης της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Ως εκ τούτου, οι παραγωγοί για την εξασφάλιση ικανοποιητικής παραγωγής, υψηλής ποιότητας χρησιμοποιούν σημαντικές ποσότητες φυτοπροστατευτικών ουσιών για την αντιμετώπιση παθογόνων εδάφους. Η συνεχής χρήση φυτοπροστατευτικών ουσιών δημιουργεί προβλήματα σημειακής και μη σημειακής ρύπανσης του εδάφους, των υπόγειων και επιφανειακών νερών. Επιπλέον, αυξάνεται η έκθεση του χρήστη και των εργαζομένων σε χημικές ουσίες. Η χρήση εμβολιασμένων σπορόφυτων με υποκείμενα ανθεκτικά σε παθογόνα εδάφους ως μια επιτυχής και μη υποχρεωτική μέθοδος αντιμετώπισης των εχθρών και

ασθενειών των καλλιεργειών έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης των φυτοπροστατευτικών ουσιών με θετικές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ασφάλεια του χρήστη.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Αγορά εμβολιασμένων σπορόφυτων τομάτας, αγγουριάς, πεπονιού και καρπουζιάς, σε υποκείμενα ανθεκτικά σε παθογόνα εδάφους.
2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες εμβολιασμένων σποροφύτων) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.
3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών πρέπει να υποβάλλουν στην Αρμόδια Εθνική Αρχή μελέτη σκοπιμότητας σε ό,τι αφορά τα περιβαλλοντικά οφέλη, από την εφαρμογή αυτής της δράσης.
4. Οι δεσμεύσεις που λαμβάνονται εκ μέρους της Οργάνωσης Παραγωγών και των μελών της που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση είναι αυτές που είναι πέρα από τις υποχρεωτικές απαιτήσεις σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

1. Η μείωση του κόστους που προκύπτει από τη μείωση της χρήσης φυτοπροστατευτικών ουσιών λαμβάνεται υπόψη και αφαιρείται από το ύψος της ενίσχυσης.
2. Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΜΕΤΡΟ 3. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

ΔΡΑΣΗ 3.1 ΦΥΤΕΥΣΗ ΦΥΤΟΦΡΑΚΤΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Η εγκατάσταση στα όρια των αγροτεμαχίων και συντήρηση φυτικών ειδών άλλων από αυτά που καλλιεργούνται προάγουν την βιοποικιλότητα στο αγροτικό οικοσύστημα. Είδη καλά προσαρμοσμένα στις συνθήκες της Κύπρου πρέπει να χρησιμοποιούνται έτσι ώστε να αποτελούν ενδιαίτημα για πουλιά και έντομα. Ως εκ τούτου δίνεται η δυνατότητα εγκατάστασης, αύξησης και διατήρησης οργανισμών που συμμετέχουν στη διατήρηση ή την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ ωφέλιμων και επιβλαβών οργανισμών για τα καλλιεργούμενα είδη. Τέτοια δραστηριότητα συμβάλει στη βελτίωση του αγροτικού οικοσυστήματος, αυξάνει και διατηρεί τη βιοποικιλότητα, ενώ συμβάλλει θετικά στη διαχείριση των εκμεταλλεύσεων.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Αγορά και εγκατάσταση στα όρια των αγροτεμαχίων φυτικών ειδών προσαρμοσμένων στις Κυπριακές συνθήκες άλλων από αυτά που καλλιεργούνται.
2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες φυτών) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.
3. Τα επιλέξιμα ενδημικά είδη για τη φύτευση φυτοφρακτών θα καθοριστούν μέσω μιας εθνικής μελέτης η οποία θα λαμβάνει υπόψη και άλλες σχετικές περιβαλλοντικές δράσεις για την αγρο-δασοκομία που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.
3. Είδη που περιλαμβάνονται στο καθεστώς 10.1.6 «Προστασία Φυσικής Βλάστησης και Χαρακτηριστικών του Τοπίου, που εφάπτονται των αγροτεμαχίων για σκοπούς βιοποικιλότητας» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης δεν είναι επιλέξιμα προς ενίσχυση σ' αυτή τη δράση.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος αγοράς των φυτικών ειδών με προσκόμιση τιμολογίων.

ΔΡΑΣΗ 3.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΩΛΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Η διαβίωση και η φυσιολογική δραστηριότητα των πτηνών που ενδημούν ή μεταναστεύουν στις γεωργικές περιοχές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους είναι σημαντικό στοιχείο, υψηλής περιβαλλοντικής αξίας για το αγροτικό οικοσύστημα. Ο εμπλουτισμός και η διατήρηση των αγροοικοσυστημάτων με διάφορα είδη πτηνών συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση και διατήρηση της βιοποικιλότητας στις εκμεταλλεύσεις, ενώ συμβάλλει στη μείωση των πληθυσμών των επιβλαβών για τις καλλιέργειες οργανισμών

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση φωλιών πτηνών στις εκμεταλλεύσεις.
2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες φωλιών) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος φωλιών πουλιών με προσκόμιση τιμολογίων.

ΜΕΤΡΟ 4. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΔΑΦΟΥΣ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ

ΔΡΑΣΗ 4.1 ΧΛΩΡΑ ΛΙΠΑΝΣΗ

Αιτιολόγηση δράσης

Η χρήση φυτών κάλυψης είναι πολύ σημαντική γεωργική δραστηριότητα που προστατεύει το περιβάλλον και διατηρεί τη γονιμότητα του εδάφους. Συμβάλει

σημαντικά στη μικροβιακή δραστηριότητα, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις αποτρέπει την έκπλυση των νιτρικών ιόντων στα υπόγεια νερά. Επιπλέον η ενσωμάτωση της φυτομάζας στο έδαφος, συμβάλλει στον εμπλουτισμό των εδαφών με οργανική ουσία ενώ καλύπτει μέρος των θρεπτικών αναγκών των καλλιεργειών που ακολουθούν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης των χημικών λιπασμάτων προστατεύοντας το περιβάλλον και μειώνοντας έμμεσα τις εκπομπές των αερίων θερμοκηπίου.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Σπορά και ενσωμάτωση φυτών κατάλληλων για χλωρή λίπανση.
2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Η διάρκεια εφαρμογής της δράσης είναι πέντε χρόνια.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 4.2 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Η διατήρηση στις δενδρώδεις καλλιέργειες ελάχιστης βλάστησης αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη μείωση της διάβρωσης των εδαφών ειδικά στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές λόγω βροχοπτώσεων. Επιπλέον στις παράλιες περιοχές, η διατήρηση χαμηλής βλάστησης, προστατεύει τη διάβρωση του εδάφους από τον άνεμο. Η μείωση της διάβρωσης των εδαφών συμβάλλει στη διατήρηση της γονιμότητας των εδαφών, στη μείωση του κινδύνου ρύπανσης των επιφανειακών και υπογείων νερών από νιτρικά ιόντα και φώσφορο.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Διατήρηση ελάχιστης βλάστησης στις δενδρώδεις καλλιέργειες με τη χρήση χλοοκοπτικών μηχανημάτων. Το ύψος της εναπομένουσας βλάστησης πρέπει να είναι σε επίπεδο που δε θα είναι ανταγωνιστικό για τις καλλιέργειες.

2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

3. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το μέτρο δεν αποτελούν ισοδύναμη πρακτική του Πρασινίσματος για τον Πυλώνα 1 της ΚΑΠ. Οι αιτητές για συμμετοχή στην παρούσα δράση θα πρέπει να έχουν ήδη εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις απαιτήσεις του Πρασινίσματος του Πυλώνα 1, πριν δηλώσουν ενδιαφέρον.

4. Οι καλλιέργειες χαρουπιάς, αμυγδαλιάς και φουντουκιάς δεν είναι επιλέξιμες γι' αυτή τη δράση.

Η διάρκεια εφαρμογής της δράσης είναι πέντε χρόνια.

Εκμεταλλεύσεις με χαρακτηριστικά τα οποία περιλαμβάνονται στις Ελάχιστες Περιβαλλοντικές Συνθήκες (GAECs) ή και άλλων σχετικών διατάξεων της Εθνικής Νομοθεσίας δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές καλλιεργητικές πρακτικές και έξοδα παραγωγής δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 4.3 ΒΙΟΚΛΙΝΕΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Τα απόνερα των ξεπλυμάτων των ψεκαστήρων είναι σημαντικός παράγοντας ρύπανσης των εδαφών, της μείωσης της βιοποικιλότητας των εδαφών, καθώς και της ρύπανσης των υπογείων και επιφανειακών νερών. Η βιοαποδόμηση των φυτοπροστατευτικών ουσιών σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους «βιοκλίνες» συμβάλει στην αποφυγή της ρύπανσης των εδαφών και των υπογείων νερών από τα υπολείμματα των φυτοπροστατευτικών ουσιών. Επιπλέον, με την εφαρμογή τέτοιων συστημάτων βελτιώνεται η ποιότητα των εδαφών αφού δεν επιβαρύνονται με τέτοιας φύσεως γεωργικά απόβλητα.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση και λειτουργία βιοκλίνων για την κάλυψη των αναγκών των παραγωγών μελών της.
2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης.
3. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και αριθμός βιοκλινών) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Επιλέξιμες θεωρούνται μόνο οι δράσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις των παραγωγών μελών ή των Οργανώσεων Παραγωγών σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των επικίνδυνων ουσιών όπως αυτές καθορίζονται από την Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2).

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος των παρακάτω δαπανών κατόπιν προσκόμισης παραστατικών αγοράς:

1. Τσιμεντένιο δάπεδο ξεπλύματος ψεκαστήρων με υδρορροές (150m²)
2. Δεξαμενές αποθήκευσης υγρών αποβλήτων των ξεπλυμάτων
3. Αντλίες μεταφοράς των υγρών αποβλήτων στις δεξαμενές φύλαξης
4. Σύστημα άρδευσης για τη μεταφορά του υγρού αποβλήτου στις βιοκλίνες
5. Εγκατάσταση βιοκλίνης 20m³ (υλικό πληρώσεως, αδιάβροχο πλαστικό καλυψής πυθμένα, σωλήνες αποστράγγισης και συλλογής εκπλυμάτων)
6. Αντλία μεταφοράς εκπλυμάτων στη δεξαμενή συλλογής των υγρών αποβλήτων.

ΜΕΤΡΟ 5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΝΕΡΟΥ

ΔΡΑΣΗ 5.1 ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΡΔΕΥΣΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Η διαχείριση των υδατικών πόρων και η οικονομία της χρήσης του νερού είναι σημαντικός παράγοντας διατήρησης της αειφορίας στα αγροτικά οικοσυστήματα. Η χρήση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης συμβάλει στην μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου προς άρδευση νερού αφού με τη χρήση τέτοιων συστημάτων, εξοικονομείται νερό ενώ μπορεί να γίνει και εφαρμογή λιπάνσεων με ακρίβεια, μειώνοντας τον κίνδυνο ρύπανσης των εδαφών και των υπόγειων νερών με νιτρικά ιόντα. Ωστόσο, στόχος της δράσης είναι η αντικατάσταση ή η βελτίωση υφιστάμενων συστημάτων άρδευσης έτσι ώστε να εξοικονομηθεί το νερό άρδευσης και να μην αυξηθεί η συνολική αρδευόμενη έκταση.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης για αντικατάσταση ή βελτίωση υφιστάμενων αρδευτικών συστημάτων.
2. Εγκατάσταση των προτεινόμενων βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης.

3. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 5 % της χρήσης ύδατος και δεν προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, εκτός αν η συνολική κατανάλωση ύδατος για την άρδευση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον έκτασης, δεν υπερβαίνει τη μέση κατανάλωση ύδατος των 5 ετών που προηγούνται της επένδυσης.

4. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, είδος καλλιέργειας και ποσότητες) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

Η εγκατάσταση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης είναι επιλέξιμη μόνο σε υφιστάμενα αρδευόμενα αγροτεμάχια.

Η δράση μπορεί να εφαρμόζεται με τη βοήθεια συμβουλευτικών υπηρεσιών (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Δαπάνες που σχετίζονται με την εγκατάσταση βελτιωμένων συστημάτων άρδευσης με την προσκόμιση παραστατικών αγοράς

ΔΡΑΣΗ 5.2 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΟΜΒΡΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Αιτιολόγηση δράσης

Η συλλογή του βρόχινου νερού κατά τη χειμερινή περίοδο στα θερμοκήπια είναι σημαντική δραστηριότητα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων που προορίζονται για γεωργικούς σκοπούς. Η συλλογή του βρόχινου νερού και η χρησιμοποίησή του για την κάλυψη μέρους των αναγκών των καλλιεργειών συμβάλει στη μείωση της άντλησης των υπόγειων νερών ειδικότερα κατά τη χειμερινή περίοδο. Υπεράντληση των υπόγειων υδροφόρων στρωμάτων

εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για την υποβάθμισή τους κυρίως λόγω της εισόδου στους υδροφορείς θαλάσσιου νερού.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Αγορά ή και κατασκευή δεξαμενών συλλογής ομβρίων υδάτων, κατασκευές στις θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις, σωλήνες μεταφοράς του νερού στις δεξαμενές

2. Οι Οργανώσεις Παραγωγών οφείλουν να διατηρούν διαρκώς ενημερωμένο αρχείο (ονοματεπώνυμο, εκτάσεις, τύπο και όγκο δεξαμενών αποθήκευσης, τον τύπο και το μήκος των σωλήνων μεταφοράς νερού που εγκαταστάθηκαν) με τους παραγωγούς που εφαρμόζουν τη δράση αυτή.

3. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 15 % της χρήσης ύδατος και δεν προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, εκτός αν η συνολική κατανάλωση ύδατος για την άρδευση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον έκτασης, δεν υπερβαίνει τη μέση κατανάλωση ύδατος των 5 ετών που προηγούνται της επένδυσης. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7% της χρήσης ύδατος, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.

4. Η εγκατάσταση συστημάτων συλλογής ομβρίων υδάτων είναι επιλέξιμη εφόσον η Οργάνωση Παραγωγών παρουσιάσει πρόγραμμα άρδευσης καθώς επίσης και ολοκληρωμένο σχέδιο αναφορικά με τη συλλογή του νερού ενώ ο όγκος του νερού που θα συλλέγεται πρέπει να είναι ανάλογος με τις ανάγκες άρδευσης της υφιστάμενης καλλιεργούμενης έκτασης.

Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας και του προγράμματος άρδευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2).

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος των παρακάτω δαπανών κατόπιν προσκόμισης παραστατικών αγοράς:

1. Πλαστικές δεξαμενές αποθήκευσης νερού.
2. Σωλήνες μεταφοράς όμβριων υδάτων από τις στέγες θερμοκηπίων στις δεξαμενές αποθήκευσης.
3. Δημιουργία χωμάτινων δεξαμενών αποθήκευσης (χωματουργικές εργασίες και αδιάβροχο πλαστικό κάλυψης).

ΔΡΑΣΗ 5.3 ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΝΕΡΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΥ

Αιτιολόγηση δράσης

Η τυποποίηση και συσκευασία των γεωργικών προϊόντων απαιτεί τη χρήση σημαντικών ποσοτήτων νερού για το πλύσιμό τους. Κατά τη διαδικασία πλυσίματος, τα απόνερα επιβαρύνονται με μικροοργανισμούς, υπολείμματα φυτοπροστατευτικών ουσιών, ξένες ύλες κτλ. Ως εκ τούτου, η διαχείριση και η επαναχρησιμοποίηση των απόνερων για άλλους σκοπούς, όπως π.χ. άρδευση καλλιεργειών, είναι σημαντικός παράγοντας για την εξοικονόμηση και ορθολογιστική διαχείριση του νερού στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση συστήματος συλλογής και επεξεργασίας νερών συσκευαστηρίων (όπου αυτό εφαρμόζεται) με στόχο την εξοικονόμηση νερού.
2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση πρέπει να συνδέεται με το μέτρο 7 (Υποστηρικτικές Δράσεις). Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 15 % της χρήσης ύδατος και δεν προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, εκτός αν η συνολική

κατανάλωση ύδατος για την άρδευση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον έκτασης, δεν υπερβαίνει τη μέση κατανάλωση ύδατος των 5 ετών που προηγούνται της επένδυσης. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7% της χρήσης ύδατος, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.

3. Η επαναχρησιμοποίηση των απόνερων των συσκευαστηρίων να πραγματοποιείται σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας.

Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Οι δαπάνες που σχετίζονται με την εγκατάσταση του συστήματος συλλογής, επεξεργασία και ανακύκλωσης νερού από τα συσκευαστήρια με προσκόμιση παραστατικών αγοράς.

ΔΡΑΣΗ 5.4 ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΞΑΤΜΙΣΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΝΕΡΟΥ

Αιτιολόγηση δράσης

Οι απώλειες νερού από δεξαμενές λόγω των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν στη Κύπρο είναι σημαντικές. Ως εκ τούτου, η μείωση της εξάτμισης αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και της εξοικονόμησης του διαθέσιμου για άρδευση νερού.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Κάλυψη υπαίθριων δεξαμενών με πλαστικό κάλυμμα για τη μείωση της εξάτμισης του νερού των δεξαμενών.

2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση πρέπει να συνδέεται με το μέτρο 7 (Υποστηρικτικές Δράσεις). Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 15 % της χρήσης ύδατος και δεν προκαλείται καθαρή αύξηση της αρδεύομενης έκτασης, εκτός αν η συνολική κατανάλωση ύδατος για την άρδευση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον έκτασης, δεν υπερβαίνει τη μέση κατανάλωση ύδατος των 5 ετών που προηγούνται της επένδυσης. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7% της χρήσης ύδατος, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.

Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Δαπάνες που σχετίζονται με την εγκατάσταση πλαστικού καλύμματος για κάλυψη υπαίθριων δεξαμενών με προσκόμιση παραστατικών αγοράς.

ΜΕΤΡΟ 6. ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

ΔΡΑΣΗ 6.1 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΘΕΡΜΟΚΟΥΡΤΙΝΩΝ ΣΕ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ ΣΚΙΑΣΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Η μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου επιτυγχάνεται και μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας στα θερμοκήπια κατά τη χειμερινή περίοδο με τη μείωση της απώλειας θερμότητας σε αυτά. Η χρήση θερμοκουρτίνων μειώνει τις απώλειες θερμότητας από τα θερμοκήπια κατά 30-60% ανάλογα με τον τύπο κουρτίνας που χρησιμοποιείται. Έτσι, με τον τρόπο αυτό μειώνεται η

κατανάλωση ενέργειας που απαιτείται για θέρμανση και κατ' επέκταση η εκπομπή αερίων θερμοκηπίου. Αντίστοιχα η χρήση εξωτερικού δικτύου σκίασης στα θερμοκήπια τις περιόδους με υψηλή ηλιοφάνεια, μειώνει την κατανάλωση ενέργειας μέσω των συστημάτων δροσισμού των θερμοκηπίων και κατ' επέκταση την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση θερμοκουρτίνων και δικτύων σκίασης σε θερμοκήπια.
2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση πρέπει να συνδέεται με το μέτρο 7 (Υποστηρικτικές Δράσεις). Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον το περιβαλλοντικό όφελος ξεπερνά το 15 %, για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7%, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.
3. Η Οργάνωση Παραγωγών να τηρεί στοιχεία σχετικά με τους παραγωγούς μέλη που εφαρμόζουν τη σχετική δράση.

Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Δαπάνες για την εγκατάσταση θερμοκουρτίνων και δικτύων σκίασης σε θερμοκήπια με προσκόμιση παραστατικών αγοράς.

ΔΡΑΣΗ 6.2 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΠΛΟΥ ΦΟΥΣΚΩΤΟΥ ΦΙΛΜ ΠΟΛΥΑΙΘΥΛΕΝΙΟΥ ΣΕ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ

Αιτιολόγηση δράσης

Κατά τη λειτουργία ενός θερμοκηπίου η μεγαλύτερη ενεργειακή κατανάλωση εντοπίζεται στις διεργασίες θέρμανσης και δροσισμού. Βελτιώνοντας τη μόνωση επιτυγχάνεται η μείωση των αναγκών σε θέρμανση ή δροσισμό του περιβάλλοντος των καλλιεργειών. Οι μεγαλύτερες ενεργειακές απώλειες προέρχονται από την περιοχή κάλυψης του θερμοκηπίου. Η κάλυψη των θερμοκηπίων με διπλό φουσκωτό φιλμ πολυαιθυλενίου έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση ενέργειας από 19 έως 40% ανάλογα με το μέγεθος, τον προσανατολισμό και τον τύπο του υλικού. Θεαματική αύξηση στην εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί με το συνδυασμό εφαρμογής κάλυψης με πολυαιθυλένιο και χρήσης θερμοκουρτίνων., η οποία μπορεί να ανέλθει στην εξοικονόμηση του 30,4% της ενέργειας για θέρμανση. Αντίστοιχα, η κάλυψη με διπλό φουσκωτό φιλμ πολυαιθυλενίου εξοικονομεί, από μόνη της, 19,1%.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση διπλού φουσκωτού φιλμ πολυαιθυλενίου σε θερμοκήπιο ή αντικατάσταση υφιστάμενου συμβατικού υλικού.
2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον το περιβαλλοντικό όφελος ξεπερνά το 15 %, για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7%, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.

3. Η Οργάνωση Παραγωγών να τηρεί αρχείο σχετικά με τους παραγωγούς μέλη που εφαρμόζουν την εν λόγω δράση. Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

4. Η δράση επιδοτείται μόνο όταν συνδυάζεται με τη χρήση θερμοκουρτίνων καθώς έτσι το περιβαλλοντικό όφελος πολλαπλασιάζεται.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

1. Δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά και εγκατάσταση των υλικών κάλυψης με προσκόμιση παραστατικών αγοράς.

2. Το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης για αυτή τη δράση θα καθοριστεί μετά από εθνική μελέτη όπου, οι βασικές πρακτικές δε θα περιλαμβάνονται στο ύψος των επιλέξιμων δαπανών.

ΔΡΑΣΗ 6.3 ΧΡΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΛΙΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Οι κινητήρες και οι αντλίες χρησιμοποιούνται για πολλές λειτουργίες στα θερμοκήπια. Τέτοιες περιπτώσεις είναι η άρδευση, η κυκλοφορία υδροπονικών εκροών, η κυκλοφορία νερού ψύξης, κλπ. Οι επιλογές για τέτοιου είδους κινητήρες και αντλίες υψηλής απόδοσης αλλά και υψηλότερου κόστους στην αγορά είναι πολλές. Η οικονομική βιωσιμότητα της αντικατάστασης μιας παλιάς αντλίας με μια άλλη μεγαλύτερης απόδοσης πρέπει να αξιολογείται προσεκτικά, καθώς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την απαιτούμενη εγκατεστημένη ισχύ στο θερμοκήπιο. Όσο υψηλότερη είναι η ηλεκτρική ισχύς που έχει εγκατασταθεί στο θερμοκήπιο, τόσο πιο οικονομική είναι αυτή η επιλογή.

Ειδικές Δεσμεύσεις

1. Εγκατάσταση κινητήρων ή αντλιών υψηλής απόδοσης.

2. Η Οργάνωση Παραγωγών, πρέπει να υποβάλει μελέτη σκοπιμότητας από εξειδικευμένο προσωπικό έτσι ώστε να αιτιολογηθούν τα περιβαλλοντικά οφέλη από την εφαρμογή της Δράσης. Η δράση είναι επιλέξιμη για ενίσχυση εφόσον το περιβαλλοντικό όφελος ξεπερνά το 15 %, για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση. Η δράση είναι δυνατό να είναι επιλέξιμη σε περίπτωση που προβλέπει μείωση κατά τουλάχιστον 7%, υπολογιζόμενη για την περίοδο φορολογικής απόσβεσης της επένδυσης σε σύγκριση με την προϋπάρχουσα κατάσταση, εφόσον η εν λόγω επένδυση προσφέρει τουλάχιστον ένα επιπλέον περιβαλλοντικό όφελος.

3. Η Οργάνωση Παραγωγών να τηρεί αρχείο σχετικά με τους παραγωγούς μέλη που εφαρμόζουν την εν λόγω δράση.

Για την ετοιμασία της μελέτης σκοπιμότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμβουλευτικές υπηρεσίες (Δράση 7.2)

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά και εγκατάσταση κινητήρων ή αντλιών υψηλής απόδοσης με προσκόμιση παραστατικών αγοράς.

ΜΕΤΡΟ 7. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΔΡΑΣΗ 7.1 Ενημέρωση και εκπαίδευση

Αιτιολόγηση δράσης

Η εφαρμογή περιβαλλοντικών δράσεων και μέτρων είναι πιο αποτελεσματική όταν συνοδεύονται από δράσεις όπως η εκπαίδευση και η μεταφορά τεχνογνωσίας στους παραγωγούς μέλη των Οργανώσεων Παραγωγών. Για το σκοπό αυτό, οι Οργανώσεις Παραγωγών εφαρμόζοντας αυτή τη δράση έχουν τη δυνατότητα να διοργανώσουν σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα για τα μέλη τους έτσι ώστε να εφαρμόσουν, με τον πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, άλλες περιβαλλοντικές δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, τους δίδεται η δυνατότητα να εκπαιδεύσουν

και ενημερώσουν τους υπαλλήλους τους σε σχέση με περιβαλλοντικές δράσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Οργάνωσης. Όλες οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια αυτής της δράσης πρέπει να γίνονται από ειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Ειδικές Δεσμεύσεις

Για να είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση οι δαπάνες αυτές πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Η δράση κατάρτισης αποσκοπεί στο να συμπληρώσει τουλάχιστον μία από τις περιβαλλοντικές δράσεις που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πλαίσιο και κατ' επέκταση να συμπεριλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Οργάνωσης Παραγωγών και συγκεκριμένα να έχει ως στόχο την ενίσχυση των θετικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή της εν λόγω δράσης ή των δράσεων. Οι δράσεις αυτές πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Οργάνωσης Παραγωγών.
2. Η εκπαίδευση και ενημέρωση να πραγματοποιείται από εξειδικευμένο προσωπικό (εσωτερικό ή εξωτερικό).
3. Μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρέπει καθορίζεται ξεκάθαρα ο στόχος για τον οποίο απαιτείται η χρήση εξειδικευμένου προσωπικού κατά τη διάρκεια εφαρμογής της δράσης.
4. Η Οργάνωση Παραγωγών πρέπει να διατηρεί ενημερωμένα αρχεία σχετικά με τη συμμετοχή των παραγωγών μελών ή υπαλλήλων της στα προγράμματα εκπαίδευσης και ενημέρωσης.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών όπως π.χ μισθοί προσωπικού (Προσκόμιση παραστατικών αγοράς στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών από εξειδικευμένο προσωπικό που δεν ανήκει στο προσωπικό της Οργάνωσης Παραγωγών). Επιπρόσθετα, πρέπει να τηρούνται από την Οργάνωση Παραγωγών λεπτομερή στοιχεία σε ότι αφορά τον ακριβή αριθμό των παραγωγών μελών που δέχονται τις συμβουλευτικές υπηρεσίες, και οι

ειδικοί στόχοι που επιτυγχάνονται με τη χρήση του εξειδικευμένου προσωπικού. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται επιστημονικό προσωπικό που ανήκει στο προσωπικό της Οργ. ο χρόνος εργασίας του πρέπει να καταγράφεται.

Παρόμοιες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση όταν εφαρμόζονται σε άλλα κεφάλαια της Εθνικής Στρατηγικής.

ΔΡΑΣΗ 7.2 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αιτιολόγηση δράσης

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορεί να είναι ένα σημαντικό εργαλείο για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των περιβαλλοντικών δράσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών. Έτσι, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες μπορεί να συμπεριλαμβάνονται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα, συμπληρωματικά για άλλες περιβαλλοντικές δράσεις του Εθνικού Πλαισίου για το Περιβάλλον με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των περιβαλλοντικών δράσεων και της καλύτερης αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η εφαρμογή τους.

Ειδικές Δεσμεύσεις

Για να είναι επιλέξιμες προς ενίσχυση οι δαπάνες αυτές πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες πρέπει να συνοδεύουν τουλάχιστον μία από τις περιβαλλοντικές δράσεις οι οποίες έχουν άμεση επίδραση στο περιβάλλον και οι οποίες περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πλαίσιο για το Περιβάλλον και στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και έχουν ως στόχο την ενίσχυση των θετικών επιδράσεων εφαρμογής τους στο περιβάλλον. Οι δράσεις αυτές πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Οργάνωσης Παραγωγών.

2. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (εσωτερικό ή εξωτερικό) το οποίο να συμβάλλεται με την Οργάνωση Παραγωγών κατόπιν υπογραφής σχετικού συμβολαίου συνεργασίας.

3. Μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρέπει να καθορίζεται ξεκάθαρα ο στόχος για τον οποίο απαιτείται η χρήση εξειδικευμένου προσωπικού κατά τη διάρκεια εφαρμογής της δράσης.

4. Η Οργάνωση Παραγωγών να τηρεί στοιχεία σχετικά με τους παραγωγούς μέλη που δέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Ύψος επιλέξιμης δαπάνης

Το κόστος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών όπως π.χ μισθοί προσωπικού (Προσκόμιση παραστατικών αγοράς στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών από εξειδικευμένο προσωπικό που δεν ανήκει στο προσωπικό της Οργάνωσης Παραγωγών). Επιπρόσθετα, πρέπει να τηρούνται από την Οργάνωση Παραγωγών λεπτομερή στοιχεία σε ό,τι αφορά τον ακριβή αριθμό των παραγωγών μελών που δέχονται τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και οι ειδικοί στόχοι που επιτυγχάνονται με τη χρήση του εξειδικευμένου προσωπικού. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται επιστημονικό προσωπικό που ανήκει στο προσωπικό της Οργάνωσης Παραγωγών ο χρόνος εργασίας του πρέπει να καταγράφεται.

Παρόμοιες δράσεις δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση όταν εφαρμόζονται σε άλλα κεφάλαια της Εθνικής Στρατηγικής.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

ΜΕΤΡΟ	Α/Α	ΔΡΑΣΗ
Συστήματα γεωργικής παραγωγής που σέβονται και προστατεύουν το περιβάλλον	1.1	Συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης παραγωγής
Μείωση της χρήσης χημικών εισροών στις εκμεταλλεύσεις	2.1	Ετοιμασία και εφαρμογή προγράμματος λίπανσης των καλλιεργειών
	2.2	Χρήση πλαστικών εδαφοκάλυψης
	2.3	Ηλιοαπολύμανση
	2.4	Συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και παρακολούθησης εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών
	2.5	Χρήση εντομοπροστατευτικών δικτύων
	2.6	Χρήση εμβολιασμένων σποροφύτων
Διατήρηση του φυσικού τοπίου και προαγωγή της βιοποικιλότητας	3.1	Φύτευση φυτοφρακτών
	3.2	Δημιουργία φωλιών πτηνών
Προστασία εδάφους, βελτίωση της γονιμότητάς του	4.1	Χλωρά λίπανση
	4.2	Διατήρηση ελάχιστης βλάστησης
	4.3	<u>Βιοκλίνες</u>
Διαχείριση υδάτινων πόρων και εξοικονόμηση νερού	5.1	Βελτιωμένα συστήματα άρδευσης
	5.2	Κατασκευή δεξαμενών και συστημάτων συλλογής ομβρίων υδάτων

	5.3	Ανακύκλωση και διαχείριση νερών συσκευαστηρίου
	5.4	Μείωση της εξάτμισης νερού από δεξαμενές αποθήκευσης νερού
Εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	6.1.	Εγκατάσταση θερμοκουρτίνων σε θερμοκήπια και δικτύων σκίασης
	6.2	Εγκατάσταση διπλού φουσκωτού φιλμ πολυαιθυλενίου σε θερμοκήπια
	6.3	Χρήση κινητήρων και αντλιών υψηλής απόδοσης
Υποστηρικτικές δράσεις	7.1	Ενημέρωση και εκπαίδευση
	7.2	Συμβουλευτικές υπηρεσίες